

Smärtbedömning hos personer som har nedsatt förmåga att självrapportera

Utvärdering av observationsskalan Abbey pain scale-SWE

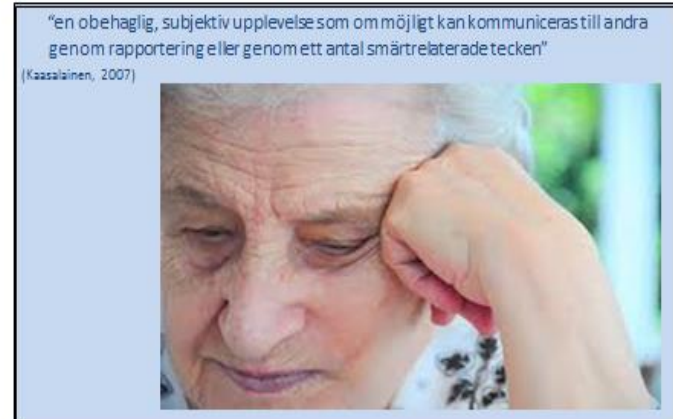
Christina Karlsson
Högskolan i Skövde

YOU CREATE REALITY

Bakgrund

- Praktiknära forskningsfråga
- Smärta vanligt förekommande hos äldre
- Demenssjuka personers svårigheter att beskriva smärta i tal
- Utmaningen för vårdprofessionella att tolka och förstå demenssjuka personers uttryck som smärtuttryck
- Problematiken att mäta smärtans kvalitet om personen har begränsad förmåga att självrapportera

SMÄRTKVALITET

BESKRIVNINGAR

SENSORISKA

LOKALISATION
INTENSITET
VARAKTIGHET

EMOTIONELLA

STRESS, RÄDSLÅ, ORO, ÅNGEST

KOGNITIVA

ORSAK, BETYDELSE
TIDIGARE SMÄRT ERFARENHETER
SKYDDSREAKTIONER
COPING

EXISTENTIELLA

SORG, DEPRESSION, SOCIAL ISOLERING

Smärta

Känslomässig subjektiv upplevelse som om möjligt kan kommuniceras till andra genom rapportering eller via en uppsättning smärtrelaterade tecken (Kaasalainen, 2007)

Multidimensionell
fysiska, psykologiska, existentiella, sociala komponenter

Studiens syfte

- Att utvärdera reliabiliteten hos Abbey pain scale-SWE i en svensk population äldre personer i särskilt boende, samt validitet för smärtbedömning i klinisk praktik bland sjuksköterskor och undersköterskor

Reliabilitet – tillförlitlighet

instrumentets förmåga att mäta med exakthet, stabilitet, intern konsistens och ekvivalens

Face validity – användbarhet

huruvida instrumentet ser ut att mäta det som avses att mätas, dess relevans och användbarhet

Metod och deltagare

- Litteraturgenomgång observationsskalor
- Validering av svenska översättningen – originalskalet
- Utbildning för vårdpersonal
- Observation + systematisk bedömning + dataregistrering
- Enkät

Deltagare

110 äldre personer boende på särskilt boende (4 kommuner i Skbg)

8 sjuksköterskor

70 undersköterskor

Litteraturgenomgång

PubMed, Cinahl, Psycinfo

- 4 observationsskalor valdes

PAINAD (Warden, Hurley & Volicer, 2003)

PACSLAC (Fuchs-Lacelle & Hadjistavropoulos, 2004)

DOLOPLUS-2 (Wary & Doloplus, 1999)

Abbey pain scale (Abbey, Piller, Esterman, Giles, Parker & Lowcay, 2004)

Validering språköversättning

- Originalförfattarens medgivande till att justera skalan för svensk kontext
- 3-steps översättningsprocedur av terminologin
(forward translation-back translation-reconciliation) (Streiner & Norman, 2007)
Tvärdisciplinär referensgrupp 8 personer (kliniker + seniora forskare)
- Abbey pain scale-SWE (APS-SWE)

Utbildning för vårdpersonal

Syfte

att bekantgöra sig med skalans design och begrepp och hur den kan användas i vårdpraktiken

ge instruktioner för användning i studien

att diskutera komplexiteten smärta och demens

Observation, systematisk bedömning och data registrering

- 12 avd
 - 8 veckor
 - 2 ggr/vecka
 - vila + mobilitet
 - samma bedömare/samma boendeperson
 - 32 bedömningstillfällen/boendeperson
- (Totalt 3072 bedömningar)

Enkät APS-SWEQ

Syfte

Att utvärdera användbarheten av Abbey pain scale-SWE för smärtbedömning i klinisk praktik bland sjuksköterskor och undersköterskor

Analys

- Demografiska data (Beskrivande statistik)
- Intern konsistens (Cronbach's alpha)
- Test retest (Spearman's rho)
- Enkät (Spearman's rho)

Kommentarer fr APS-SWEQ

'lätt att använda'

'att använda skalan gör uttrycken mer tydliga hos en person som har svårt att tala om'

'bedöma smärta hos en person som inte själv kan berätta är svårt och personal ser olika saker... men en pålitlig skala kan förhoppningsvis förhindra onödigt lidande'

'med hjälp av siffror blev det tydligt vad jag har sett. Det är viktigt att smärtmönster kan påvisas på ett konkret sätt även för den som inte har talet'

'att använda skalan har verkligen fått mig att tänka till och bli mer observant'

'fysiologisk förändring och förändrat kroppsspråk är luddiga begrepp för mig'

Take home message

- Studiens forskningsbidrag
- Implementering i vårdpraktiken
- Utbildningsinsatser av vårdpersonal